

Dokument ze zasedání

B10-0082/2024

4.10.2024

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedy Komise, vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 136 odst. 2 jednacího řádu

o posílení odolnosti Moldavska vůči ruskému vměšování před nadcházejícími prezidentskými volbami a ústavním referendem o vstupu do EU (2024/2821(RSP))

Jonas Sjöstedt
za skupinu The Left

Usnesení Evropského parlamentu o posílení odolnosti Moldavska vůči ruskému vměšování před nadcházejícími prezidentskými volbami a ústavním referendem o vstupu do EU (2024/2821(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na články 2 a 49 Smlouvy o Evropské unii,
 - s ohledem na rozhodnutí Evropské rady ze dne 23. června 2022 udělit Moldavsku status kandidátské země EU,
 - s ohledem na průběžné stanovisko Benátské komise ze dne 13. března 2023 k návrhu zákona o omezení nadměrného ekonomického a politického vlivu ve veřejném životě (deoligarchizace),
 - s ohledem na společný pracovní dokument útvarů Komise ze dne 6. února 2023 nazvaný „Zpráva o provádění dohody o přidružení týkající se Moldavské republiky“, v němž se přezkoumává provádění reforem Moldavskem podle dohody o přidružení mezi EU a Moldavskem od října 2021 (SWD(2023)0041),
 - s ohledem na čl. 136 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že Moldavsko je jednou z nejchudších zemí v Evropě; vzhledem k tomu, že útočná válka Ruska proti Ukrajině ještě více ovlivnila životní úroveň v této zemi;
 - B. vzhledem k tomu, že Ruská federace používá provokace, dezinformace, nezákonné financování politických stran, kybernetické útoky a další hybridní prostředky, aby podkopala stabilitu, svrchovanost, ústavní pořádek a demokratické instituce Moldavské republiky;
 - C. vzhledem k tomu, že ruské raketové střely namířené na Ukrajinu několikrát proletěly přes území Moldavské republiky, čímž byla jasně porušena svrchovanost Moldavska;
 - D. vzhledem k tomu, že v Moldavsku mají nadměrný vliv na hospodářský, politický a veřejný život oligarchové;
 - E. vzhledem k tomu, že v září bylo několik členů strany založené uprchlým oligarchou Ilanem Șorem obviněno moldavskými soudy, že obdrželi peníze z účtů ruské banky Promsvyazbank, aby se zúčastnili demonstrací před říjnovými prezidentskými volbami; vzhledem k tomu, že oligarcha Ilan Șor uprchl v roce 2019 do Ruska, poté co byl odsouzen k 15 letům odnětí svobody za podvod a praní peněz; vzhledem k tomu, že ústavní soud prohlásil Șorovu stranu za „protiústavní“, obvinil ji ze spolčení s Ruskem ve snaze destabilizovat Moldavsko a zakázal ji;
 - F. vzhledem k tomu, že v červenci 2023 byl ve svém domě nalezen ubodaný k smrti předseda Podněsterské komunistické strany Oleg Choržan; vzhledem k tomu, že Oleg

Choržan byl veřejným kritikem faktických orgánů a upozorňoval na porušování lidských práv ve vězení; vzhledem k tomu, že jeho smrt nebyla řádně vyšetřena;

- G. vzhledem k tomu, že dne 20. října 2024 se mají konat prezidentské volby spolu s referendem o přistoupení k EU; vzhledem k tomu, že EU udělila Moldavsku oficiálně status kandidátské země v červnu 2022 a přístupová jednání byla zahájena v prosinci 2023;
- H. vzhledem k tomu, že omezení korupce je jedním z devíti kroků, které musí Moldavsko před přistoupením k EU učinit;
1. se znepokojením bere na vědomí pokusy Ruska ovlivnit výsledek prezidentských voleb a referenda v Moldavsku, zejména prostřednictvím zásahů několika členů strany financované odsouzeným oligarchou Ilanem Șorem, na kterého EU rovněž uvalila sankce;
 2. se znepokojením bere na vědomí, že ruské zdroje v Moldavsku stále častěji šíří v sociálních médiích předvolební propagandu a dezinformace, jejichž účelem je zmást voliče nebo snížit účast na referendu; vyzývá platformy sociálních médií, aby upravily své algoritmy s cílem omezit šíření nezákonného obsahu, nenávistných projevů a dezinformací na internetu;
 3. uznává a podporuje úsilí moldavských orgánů umožnit všem Moldavanům volit, a to i těm, kteří žijí v separatistické Podněsterské republice nebo v zahraničí;
 4. chápe, že moldavské orgány zasahují proti sociálním médiím a jiným aktérům, kteří zjevně vyvíjejí činnost jménem Ruska, když šíří lži a snaží se sabotovat spravedlivý volební proces; zdůrazňuje, že je důležité podporovat moldavské orgány v jejich úsilí o potírání ruského vlivu; vyzývá EU, aby Moldavsku i nadále pomáhala posilovat jeho kapacity a odolnost v této oblasti;
 5. vyzývá moldavské orgány, aby chránily základní demokratické hodnoty, včetně svobody projevu, sdělovacích prostředků a svobody organizovat se, a aby nikdy žádným způsobem neomezovaly možnost působit v legitimní opozici nebo vykonávat kritickou kontrolu sdělovacích prostředků;
 6. zdůrazňuje význam stabilního a demokratického Moldavska pro stabilitu, mír a spolupráci v celém regionu; vyzývá EU, aby i nadále podporovala moldavské demokratické struktury;
 7. bere na vědomí důležitost devíti podmínek stanovených Komisí v souvislosti s procesem přistoupení; uznává reformní úsilí Moldavska; zdůrazňuje, že je důležité, aby EU podporovala Moldavsko i nadále, a to i v oblasti posilování právního státu a nezávislosti a účinnosti moldavských orgánů;
 8. zdůrazňuje, že finanční podpora by měla jít ruku v ruce se silnou sociální podmíněností; připomíná, že tato podpora by měla rovněž zahrnovat posílení kapacit, nezávislosti a plurality organizací občanské společnosti a organizací sociálních partnerů; doporučuje navázat udržitelný sociální dialog jako další klíčovou oblast sociální intervence;

9. zdůrazňuje, že je třeba urychlit zavedení nové zaručené minimální mzdy pro všechny a zlepšit sociální ochranu; opakuje svou kritiku, že provádění sociálního *acquis* je v hodnoceních a doporučeních Komise nedostatečně zastoupeno, a požaduje, aby se tato situace změnila;
10. se znepokojením bere na vědomí silnou přímou i nepřímou závislost na ruském plynu; vyzývá EU, aby podporovala úspory energie, domácí výrobu energie z obnovitelných zdrojů a pokračující integraci Moldavska do evropských elektrických a plynárenských sítí;
11. uznává značné úsilí, které země vyvinula při přijímání ukrajinských uprchlíků; je však znepokojen tím, že v rámci nejnovějšího imigračního režimu uprchlíkům hrozí, že ztratí přístup ke kritickému zboží a službám, včetně zaměstnání a některých dalších práv;
12. bere na vědomí pokusy Ruska vyvolávat napětí mezi autonomní oblastí Gagauzsko a moldavskými orgány; odsuzuje setkání gagauzské guvernérky Evghenie Guțulové s Vladimírem Putinem; podporuje úsilí moldavské vlády o snížení napětí ve vztazích s autonomní oblastí Gagauzsko prostřednictvím dialogu a reforem;
13. zdůrazňuje skutečnost, že Podněstří je pod ruským vlivem a je využíváno k destabilizaci moldavské demokratické vlády; odsuzuje rozhodnutí prezidenta Vladimíra Putina zrušit dekret z roku 2012, kterým se Rusko zavázalo k nalezení řešení podněsterské otázky; vyzývá Rusko, aby okamžitě ukončilo svou vojenskou přítomnost v Podněstří; znovu opakuje, že podporuje komplexní a mírové řešení konfliktu v Podněstří založené na svrchovanosti a územní celistvosti Moldavska se zvláštním statutem pro Podněstří; podporuje provádění všech opatření na budování důvěry, která mají zabránit destabilizaci; je přesvědčen, že komplexní a mírové řešení podněsterského konfliktu je důležité pro proces přistoupení Moldavska k EU;
14. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedovi Komise, vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládě a parlamentu Moldavské republiky, Ruské federaci, OSN, Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě a Radě Evropy.